

“HEMMEIGHEDEN” [to mustērion]

Studier i apostelen Paulus’ senere breve.

[Oversat fra engelsk til dansk, men alle *Skrift-citater* er fra Det Norske Bibelselskap 1930.

Disse studier vil i adskillige henseender fortsætte og uddybe specielt kapitel X–XV i vores bog “Guds Frelsesplan i Bibelen”, der er frit tilgængelig i den danske sektion på website: www.bibletreasures.co.uk].

(No. 4 Fortsat fra side 64)

KAPITEL 3

“HERREN sa til min Herre: “*Sett Dig ved Min høire hånd, til Jeg får lagt Dine fiender til skammel for Dine føtter!*”

Ditt veldes kongestav skal Herren utstrekke fra Sion! hersk midt iblandt Dine fiender!

Ditt folk møter villig frem på Ditt veldes dag; i hellig prydelse kommer Din ungdom til Dig, som dugg ut av morgenrødens skjød.

Herren har svoret, og Han skal ikke angre det: Du er *prest evindelig efter Melkisedeks vis*.

Herren ved Din høire hånd knuser konger på Sin vredes dag.
Han holder dom iblandt hedningene, fyller op med lik, knuser hoder over den vide jord.
Av bekken drikker Han på veien, derfor løfter Han høit Sitt hode”.
(Salme 110)

“...Han skal **vinne herlighet og sitte og herske på Sin kongetrone, og Han skal være prest der Han sitter på Sin trone...**”
(Sakarias 6:13)

"Præst på Sin trone" og "Præst evindelig efter Melkisedeks vis"?

Hvad er betydningen af dette i Skriften og Almægtige Guds plan under udfoldelse?

Vi vil tilstræber at "søge" og at besvare dette spørgsmål, såvidt som Herren måtte tillade det.

Vi er ikke i tvivl om *styrken* af den betydning Almægtige Gud tillægger at være *"Præst efter Melkisedeks vis"*, fordi med hensyn til dette læser vi, at

"HERREN har svoret og vil ikke angre."

[*shaba*]: "at sværge, besværge"; egentlig at 'være komplet', men bruges kun som et denominativ fra ordet, der betyder "syv", dvs. "til syv selv", dvs. sværge (som om at

gentage en erklæring syv gange) (*Strong*) - idet, som *Gesenius* bemærker, ”det syvfoldige tal var helligt og en ed blev bekræftet enten ved syv ofringer (1 Mos 21:28) eller ved syv vidner eller løfter”].

Den Bibelske forståelse af "at sværge" er baseret på:

”Således har Herren befalt:
Når en mann gjør Herren et løfte eller sværger en ed hvormed han forplikter sig til avhold i en eller annen ting, så skal han ikke bryte sitt ord; alt hvad han har sagt, skal han gjøre”.
(4 Mos 30:2-3).

[Den norske overs. slører her kraftigt den dybe og ordrette mening ved at ’fortolke-oversætte’: ”han forpligter sig *til avhold i en eller anden ting*”.

Den danske 1904 overs har: ”Når en Mand lover Herren et Løfte eller sværger en Ed, så han pålægger sin Sjæl en Forpligtelse...”;

(KJV har på engelsk: “If a man... swear an oath to bind his soul with a bond [*’ecar*]; he shall not break his word, he shall do according to all that proceedeth out of his mouth” (Numbers 30:2, KJV);

“pålægger [*’acar*] sin Sjæl en Forpligtelse [*’ecar*]”; v. Holstein 1740 overs. har: “saa hand med en forpligtelse forpligter sin Siel” (jvf. engelsk: “bind his soul with a bond”);

[*’ecar*: "bindende forpligtelse, obligation" (*Strong*) fra roden *’acar*: " at binde, fængsle", som - ifølge *Gesenius* – også betyder "at tage i fangenskab, at holde i (eller ligesom at holde i) et fængsel (selv om ikke [fysisk] bundet"].

Den, der sværger blev derfor bundet med sin sjæl [dvs. hele hans væsen] til den enhed, der påberåbes ved eden.

Vi ser dette eksempelvis i 1 Samuel 20, da David og Jonathan indgik en højtidelig pagt med hinanden, når de “gikk de begge ut på marken” og der henvendte sig til Gud, og lovende og sværgede overfor Herren.

”Og Jonatan sa til David: Gå bort i fred! Hvad vi to har svoret i Herrens navn da vi sa: Herren være vidne mellem mig og dig og mellem min ætt og din ætt til evig tid det skal stå fast”.

Efterfølgende: “Kongen [nemlig den nu herskende kong David] sparte Mefiboset, sønn av Jonatan, Sauls sønn, for den eds skyld som de - David og Jonatan, Sauls sønn - hadde svoret hverandre ved Herren”.
(2 Samuel 21:7).

Således – som Paulus siger – “For mennesker sverger jo ved den større...” (Hebr 6:16).

Derfor advarede vor Herre Jesus Kristus – baseret på de dybe begrundelser Han gav - imod at sværge eder:

“Men Jeg sier eder at I aldeles IKKE skal sverge,
- hverken ved Himmelen, FOR den er Guds trone,
- eller ved jorden, FOR den er Hans fotskammel,
- eller ved Jerusalem, FOR det er Den Store Konges stad”.
(Mat 5:34-35).

“Og den som sverger VED Himmelen, han sverger VED Guds trone og VED Ham Som sitter på den”.
(Mat 23:22).

Grunden til denne kraftige * advarsel er, at gjennom at sværge VED noget, især hvis der sværges ved noget angående Almægtige Gud, mennesket - der er bundet med sin sjæl ved sådan en ed - vil naturligvis (da han er menneskelig) næsten uvægerligt bryde sin ed, og derved og katastrofalt falder han i fordømmelse:

“Men FREMFOR ALT, mine brødre, sverg IKKE, hverken ved Himmelen eller ved jorden eller nogen annen ed! men eders ja være ja, og eders nei være nei, FORAT I ikke skal falle under DOMMEN!”
(Jakobs 5:12).

* [jvf. at Herren siger ”aldeles ikke”, og Jakob siger ”fremfor alt” – begge uttrykk følger grundteksten].

Konsekvenserne er katastrofale, som kan ses i f.eks Esekiel 17:

“*Han [det oprørske Israels hus] foraktet eden og brøt pakten...han skal ikke slippe unda.*

Derfor sier Herren, Israels Gud, så:

Så sant Jeg lever, eden som han svor ved Mig, men allikevel foraktet, og pakten som han gjorde med Mig, men allikevel brøt, den vil Jeg visselig la komme over hans hode.

...utspenne Mitt garn over ham...han skal fanges i Mitt nett...Jeg vil føre ham til Babel ...alle flyktninger...skal falle for sverdet, og de som blir igjen, skal spredes for alle vinder, og I skal kjenne at Jeg, HERREN, har talt”.
(Esekiel 17: 18-21).

Men når GUD sværger en ed, da gjelder intet af det ovenstående, fordi HANS ord klart står fast, ed eller ingen ed.

Hvorfor sværger *Gud* så ved flere lejligheder og aflægger ed?

Vi kan skelne tre forskjellige begrundelser:

(1) Han nedlader Sig til, af hensyn til det faldne *menneske*, at indprente overfor ham absolutheden af Sine løfter (hvadenten i velsignelse eller dom) om en bestemt sag, i en form som *mennesket* kan forstå.

Således siger apostelen Paulus i Hebræerbrevet:

”FOR [*gar*] da Gud gav Abraham løftet, **svor Han ved SIG SELV**, EFTERSOM Han ingen **større** hadde å sverge ved...”

...”For **mennesker** sverger jo ved den **større**...” (Hebr 6:13,16).

Derfor sagde Gud den anden gang (første gang – se afsnit 2 nedenfor), hvor Gud sværger, til Abraham:

“**Ved Mig Selv sverger** [*shaba`*] **Jeg**, sier Herren: Fordi du gjorde dette og ikke sparte din eneste sønn,

- så vil Jeg storlig velsigne dig og
- gjøre din ætt såre tallrik,
som stjernene på himmelen
og som sanden på havets bredd,
- og din ætt skal ta sine fienders porter i eie;

og i din ætt skal alle jordens folk velsignes, fordi du lød Mitt ord”.

(1 Mos 22:16-18).

[Og denne ed, som også bemærket i *Companion Bible*, er grundlaget for Israels velsignelser (1. Mosebog 24:7, 26:3, 50:24; 2. Mosebog 13:5,11, 33:1). Guds løfter til Davids er likeledes alle funderet på denne ed (Salme 89:35; 132:11. Sammenlign Lukas 1:73).

Derfor e.g.

“Men fordi Herren elsket eder, **og fordi Han vilde holde den ed Han hadde svoret eders fedre**, derfor førte Herren eder ut med sterk hånd og fridde dig ut av trælehuset, fra Faraos, egypterkongens hand”.

(5 Mos7:8).

Et andet eksempel er i Jeremias 22, hvor Herren taler gjennom profeten Jeremias "til Judas konges hus”:

“...Gjør rett og rettferdighet, fri den plyndrede ut av undertrykkerens hånd, og gjør ikke urett...
...Men **DERSOM** I ikke hører på disse ord, **da sverger Jeg ved Mig Selv, sier Herren**, at dette hus skal bli ødelagt...gjøre dig til en ørken...byer som ingen bor i...ødeleggere mot dig...

Og mange hedninger skal...si til hverandre: **Hvorfor har Herren gjort så med denne store by?**
Og de skal svare: **Fordi de forlot Herrens, sin Guds pakt og tilbad andre guder og dyrket dem”.**

I 2. Mosebog 17 finder vi den eneste henvisning i Skriften til at Gud sværger at føre krig mod en bestemt nation, nemlig Amalekitterne.

For at forstå hvorfor, citerer vi fra appendix 4 i vores ‘Gethsemene’ bog:

Som berettet i Esthers Bog: i jødernes fangenskap benyttede Satan sin tjener Haman med henblik på at udslette alle jøderne.

Da kong Ahasverus regerede det enorme rige Persien og Mederne ("India like til Etiopia over hundre og syv og tyve landskaper" [i.e. "provinser": *mēdiynah*; fra en rod der betyder dom eller jurisdiktion (*Gesenius*); derfor en provins regeret af en vice-regent eller satrap] - Esther 1:1) og havde forvist sin dronning, Vasti, for ulydighed, gik et dekret ud for at finde en ny brud til kongen.

Esther, en jødisk kvinde, boede i Shusan sammen med og var blevet opdraget af sin grand-onkel Mordecai (efter at hendes far og mor døde), og begge var efterkommere af jøderne, der var blevet bragt i fangenskab til Babylonien af Nebukadnesar.

Esther var således iblandt de smukke piger, der blev bragt til paladset som beordret af kong Ahasverus' dekret.

Mordecai tjente som et af medlemmerne af kongens husholdning (1:5).

Esther afslørede ikke overfor nogen sin oprindelse, eller at hun var jødisk, for Mordecai (som betragtede hende som sin egen datter) "hadde pålagt hende at hun ikke skulde si noget om det" (2:10).

[Almægtige Gud har allerede her placeret Sin tjener med henblik på at besejre Satans senere udfoldede formål.

Esther synes ikke blot at have været ualmindeligt smuk, men også at have været af en sådan personlighed og sødme af karakter, at hun betog og fandt velvillighed hos de indflydelsesrige personer i kongens husstand ("Ester vant yndest hos alle som så hende" - 2:15; jvf. 2:09)].

Esther blev præsenteret for kongen, og

"Kongen fikk Ester mere kjær enn alle de andre kvinner; hun vant nåde og yndest hos ham fremfor alle de andre jomfruer.

Han satte en kongelig krone på hennes hode og **gjorde hende til dronning** i Vastis sted" (2:17).

Selv da afslørede Esther ikke sin jødiske herkomst, fordi

"det hadde Mordekai pålagt hende, og Ester gjorde i alle ting som Mordekai sa, således som hun hadde gjort da hun blev opfostret hos ham" (2:20).

Nu begynner tingene at udfolde sig.

[Vi vil kun kort fremhæve et par af tingene, og inviterer ellers læseren til at læse hele beretningen i Skriften, og glæde sig over detaljerne om hvordan den Almægtige Gud arbejder, i den fascinerende Esthers Bog].

1.

“På den tid da Mordekai satt i kongens port, blev Bigtan og Teres, to av de hoffmenn hos kongen som holdt vakt ved dørtreskelen, vrede på kong Ahasverus og søkte å legge hånd på ham.

Dette fikk Mordekai kunnskap om, og han fortalte det til dronning Ester; og Ester sa det til kongen **på Mordekais vegne**.

Saken blev gransket, og da det viste sig at det var så, blev de begge hengt i en galge. **Dette blev opskrevet i krønikeboken** for kongens øine” (2: 21-23).

[Således: dette attentatforsøg blev formelt indskrevet i krønikebogen og derved blev det dokumenteret, at Mordecai var den, der havde afsløret attentatforsøget].

2..

Haman er forfremmet til overhoved for kongens husholdning; alle bøjer sig ned og viser ham ærbødighed, undtagen jøden Mordecai.

3.

Haman, "*jødernes fjende*" (3:10), vildleder kongen og opnår kongens ring til at udstede et formelt dekret eller lov-befaling, i kong Ahasverus' navn og forseglet med kongens ring, hvilket dekret befaler - indenfor hele Persiens og Medernes rige - at *dræbe alle* jøder - mænd, kvinder og børn - på et bestemt tidspunkt, og udførelsen at dette vil blive belønnet med plyndringen af alle jødernes ejendele.

[Nøglen til at forstå Hamans had og handlinger er at finde i hans navn: "*Haman Agagiten*" idet Haman var en Amelekit, en efterkommer af kong *Agag af Amelek*.

Amelekitterne var JEHOVAHs formelt erklærede fjender, fordi:

- Da Israel drog ud af Ægypten, "*Så kom Amalek og stred imod Israel*" (2. Mosebog 17:8, dvs. angreb Guds udvalgte folk uden årsag og uden varsel, efter endda at være kommet en lang vej for bevidst at angribe Israel);

- Ameleks angreb blev udført på den mest forbryderiske, nederdrægtige og feje måde:

“...hver den som gjør urett, er en *vederstygghet* for Herren din Gud.

KOM I HU hvad Amalek gjorde mot dig på veien, da I drog ut av Egypten, hvorledes han kom mot dig på veien mens du var trett og mødig, og slo din baktropp, alle de utmattede som var blitt liggende efter; han fryktet ikke Gud”.

(5. Mos 25:16-18).

(dvs. at angrebet var bagfra, med nedslagtning al den svageste Israelitter, som ikke var istand til at holde trit med hovedstyrken af Israel: de gamle, de svagelige, små børn, gravide kvinder osv.)

Derfor befalede Gud:

“Og Herren sa til Moses: “Skriv dette op i en bok, så I kommer det i hu, og prent det i Josvas ører! For Jeg vil aldeles utslette minnet om Amalek over hele jorden [ordret: “fra at være under Himmelen”].

Så bygget Moses et alter og kalte det: Herren er mitt banner [*Jehovah-nissi*].

Og [“fordi”] hand sagde: “*Thi HERREN har SVORET * ved Sin Majestæt: Herrens Strid skal være imod Amelek, fra Slægt til Slægt*”.

(2. Mos 17:14-16, v.Holstein).

(På engelsk:

And Moses built an altar, and called the name of it *Jehovah-nissi*: For he said: “*Because the LORD hath SWORN that the LORD will have war with Amalek from generation to generation*” - KJV);

* [vi forklarer senere nedenfor, hvorfor vi her citerer fra v. Holstein 1740 (margin), istedet for den norske overs. og den danske 1904 overs. “En hånd er utrakt fra Herrens trone...”].

“Og når Herren din Gud gir dig ro for alle dine fiender rundt om i det land Herren din Gud gir dig til arv og eie, DA skal du utslette minnet om Amalek over hele jorden [ordret: “fra at være under Himmelen”]. Glem ikke det”.

(5. Mos 25:19).

Derfor kunne Mordecai, som jøde, *aldrig* bøje sig ned for en person, som Jehovah havde erklæret som fjende.

Vi kan også udlede, at Amalek, der var bosat, eller var nomader, i det område, hvor det Andet engle-fald (*efter* Syndfloden) fandt sted, var een af de nationer, der var korruperet af efterkommerne af faldne engle, dvs. Nephilim.

Vi kan udlede dette på grund af Herrens befaling om Amaleks fuldstændige ødelæggelse, en befaling som Gud kun udstedte vedrørende de nationer, der uigenkaldeligt var korruperet og besudlet af det vederstyggelige samkvem mellem døtre af mænd og faldne engle og deres Nephilim efterkommere.

Haman, der betegnes i Skriften som "*jødernes fjende*", er den eneste person i Skriften der bliver således betegnet - hvorfor vi kan forstå, at han var særlig udvalgt og energiseret af Satan, med det specifikke formål at totalt udrydde Guds udvalgte folk. *Haman* er en af de *typer*, der i det Gamle Testamente specielt (og profetisk) forudskygger den kommende Anti-Krist].

4.

Dekretet:

“...og det blev uferdiget en skrivelse aldeles således som *Haman bød*...til

- kongens stattholdere, og til
- landshøvdingene for hvert landskap [“provins”], og til
- fyrstene over hvert folk - til hvert landskap [“provins”] i dets skrift, og til
- hvert folk på dets tungemål.

I kong Ahasverus' navn blev skrivelserne utferdiget, og de blev forseglet med kongens signetring.

Så sendtes der med ilbud skrivelser **til alle kongens landskaper** [“provinser”]:

AT ALLE jøder skulde ØDELÆGGES, DREPES og UTRYDDES, både unge og gamle, små barn og kvinder, ALLE på en dag,
på den trettende dag i den tolvte måned, det er måneden adar,
og deres gods skulde gis til plyndring.

Forat befalingen skulde bli kjent i **hvert** landskap [“provins”], blev en avskrift av skrivelsen kunngjort for **alle** folkene, så de kunde holde sig rede til den nevnte dag.

På kongens bud drog ilbudene i hast avsted så snart befalingen var utferdiget...”
(Ester 3:12-14).

5.

Dronning Esther er informert af Mordecai om Dekretet, og han pålegger hende, at hun skal gribe ind overfor kongen og at hun skal

be og bønnfalle ham om nåde for sitt folk” (4:8).
“...gå inn til kongen og

Esther sender svar, at alle ved at:

“hvis nogen, mann eller kvinne, går inn til kongen i den indre gård *uten å være kalt*, gjelder for enhver sådan samme lov: at han skal late livet, uten så er at kongen rekker ut sin gullstav mot ham, da får han leve; men jeg er nu i tretti dager ikke blitt kalt til å gå inn til kongen”. (4:11).
“

Mordecai sender svar tilbake til Esther, hvori han fremhæver to meget viktige ting:

(1) “ Du må ikke tenke at du alene av alle jøder skal slippe unda, fordi du er i kongens hus.
For om du tier stille i denne tid, så vil det nok komme utfrielse og redning for jødene fra et annet sted, men du og din fars hus skal omkomme.

(2) **Og Hvem vet om du ikke nettop for en tid som denne er kommet til dronningverdigheten?”**
(4: 13-14).

[Mordcai udviser her stor forståelse af den Almægtige Gud, idet han påpeger at Esther måske er blevet velsignet af Gud med sin nuværende stilling for netop sådan en begivenhed som den nuværende situation - og Mordcai havde helt ret i dette.

Mordecai udviser også fuld tro og tillid til at Herren vil ikke tillade udryddelse af Sit folk: ”...*der vil nok komme utfrielse og redning for jødene fra et annet sted*”; utvivlsomt bygger Mordecai sin tillid på Guds mange tidligere løfter til og udfrielse af Israel].

“**DA** sa Ester at det skulde gis Mordekai dette svar:

Gå avsted og få samlet alle jøder som finnes i Susan, og hold faste for min skyld, så I hverken eter eller drikker noget i tre døgn, natt eller dag!

Jeg og mine unge piker vil også faste på samme måde.

Og så vil jeg gå inn til kongen, enda det ikke er efter loven. Skal jeg da omkomme, så får jeg omkomme.

(4:15-16).

[Vi overlader det til læseren at se, hvordan Esther bringer Hamans onde formål til nederlag og hvordan hun overvinder det daværende *enorme* juridiske problem (som vi også ser i Daniel i kapitel 6, med hensyn Daniel og kong Darius), at i Persiens og Medernes rige kunne en lov, når den engang var forseglet og proklameret, hverken ændres eller tilbagekaldes - ikke engang af kongen selv - men var absolut.

Og læseren vil også se, hvor elegant Gud sørger for, at kong Ahasverus bliver opmærksom - på det helt rigtige tidspunkt - på Mordecais store tjeneste overfor ham i at have opdaget det oprindelige attentatforsøg.

Lad os kort vende tilbage – som lovet - til denne tekst:

“Så bygget Moses et alter og kalte det: *Jehovah-nissi* [“Herren er mitt banner”].

“Fordi hand sagde: “*Thi HERREN har SVORET ved Sin Majestæt: Herrens Strid skal være imod Amelek, fra Slægt til Slægt*”.

(2. Mos 17:14-16).

"Herren har svoret" er ikke her *shaba`*, men *yad*: "hånd", sammen med *kec*: "sæde (af ære), trone" og derfor har v.Holstein meningen "Majestæt".

Gesenius (og andre) mener imidlertid, at *kec* sandsynligvis er en fejlagtig transskription af *nec*: "et banner eller standard", som "konteksten og vers 15 næsten gør krav på" (*Gesenius*), idet Moses kaldte alteret for *Jehovah-nissi*: "Jehovah [er] mit banner".

Adskillige moderne versioner oversætte også som om *Amalek* løftede sin hånd imod Guds trone eller banner.

Men det er næppe korrekt: mange nationer "løftede deres hænder" imod Gud uden at blive (bogstaveligt talt) "udslettet" fra at være under Himmelen, eller at Gud erklærede krig imod disse nationer fra slægt til slægt.

Den *bedre* forståelse af teksten er, at Gud, ved at anbringe Sin hånd på enten Sin trone, eller Sin krigs-standard (banner) (hvad enten den korrekte læsning er *kec* eller *nec*) derved gav Sit løfte eller ed - ved *således* at sværge *ved* Sin trone eller standard - at Han ville føre krig mod Amalek.

Jvf. også – som citeret ovenfor - at Herren Jesus Kristus siger: "... I [skal] aldeles IKKE sværge...*ved* Himmelen, FOR den er Guds trone". GUD – men *ikke* mennesker – kan sværge ved Hans trone.

Derfor er flere af de engelske versioner enige med KJV i at oversætte meningen i teksten med: "*Herren har svoret*".

"*Because the LORD hath SWORN that the LORD will have war with Amalek from generation to generation*" (Exodus 17:14-16, KJV).

Ligeledes: Webster, ASV, NASB, HNV, NKJV, KJ21, GNV, Geneva Bible (1587), NLV ("givet løfte").

(2) Gud bruker en ed (som Han derfor nødvendigvis sværger ved Sig Selv) til at demonstrere - og ikke kun overfor *mennesker* - den absolutte sikkerhet og bindende virkning af nogle af Hans forjættelser, eller pagter, herunder den allerførste gang, hvor vi er informeret fra Skriften, at Gud svor en ed:

“Og Gud sa til **Noah og til hans sønner, som var med ham**:

Nu vil jeg oprette Min pakt

- med **eder** og
- med **eders efterkommere**, og
- med **alt levende som er hos eder**, både fugler og fe og alle de ville dyr som er hos eder, alt som gikk ut av arken, alt som lever på jorden.

Jeg oppretter Min pakt med eder, og aldri mere skal alt kjød utryddes ved vannflom, og aldri mere skal der komme en vannflom som ødelegger jorden.

Og Gud sa: Dette er tegnet på den pakt som Jeg gjør mellom **Mig** og **eder** og **alt levende** [ordret: “enhver levende sjæl”: *nephesh*] som er hos eder, til evige tider:

Min bue setter Jeg i skyen, og den skal være et tegn på pakten mellom **Mig** og **jorden**.

Og når Jeg fører skyer over jorden, og buen sees i skyen, da vil Jeg komme i hu den pakt som er mellom **Mig** og **eder** og **alt** levende av **alt** kjød, og vannet skal aldri mere bli en flom som ødelegger alt kjød.

Og buen skal stå i skyen, og Jeg vil se på den og komme i hu den evige pakt mellom **Gud** og **alt levende av alt kjød som er på jorden**.

Og Gud sa til Noah: Dette er tegnet på den pakt Jeg har opprettet mellom **Mig** og **alt kjød som er på jorden**”.

(1.Mos 9:8-17).

[Ordet “pagt” er nævnt syv gange].

Det er ikke nævnt *her* i Første Mosebog 9, at Gud dengang svor en ed, men Helligånden tilsikrer, at vi ved dette gjennom Hans profet Esajas (kapitel 54), hvor Herren "*din Gjenløser*" taler så ømt til Israel som en "*forladt kvinne med sorg i hjertet*" og "*en ungdoms-hustru, der var forskudt, siger din Gud*":

*“Et lite øieblikk forlot Jeg dig, men med stor barmhjertighet vil Jeg samle dig.
Da Min vrede løp over, skjulte Jeg et øieblikk Mitt åsyn for dig, men med evig miskunnhet forbarmer Jeg mig over dig”, sier HERREN, din Gjenløser.*

FOR SOM NOAHS FLOM er dette for Mig;

LIKESOM JEG SVOR [*shaba`*] **at Noahs flom ikke mere skal gå over jorden,**
SÅLEDES HAR JEG SVORET [*shaba`*] **at jeg ikke vil vredes på dig eller skjenne på dig”.**
(Esajas 54: 6-9).

I Første Krønikebog 16:16-17 og i Salme 105:9 (som er citeret i 1. Krønikebog) har vi sætningen:

”...**den pakt** Han gjorde med Abraham, og **Hans ed** [*shēbuw`ah*: “ed”; navneord fra verbet *shaba`*] **til Isak!**

Han **stadfestet den** som en rett for Jakob, som en evig pakt for Israel” (1. Krøn 16:16-17).

[hvilket henviser til 1. Mos 50:24, som viser at også overfor Jakob har Gud *bekræftet sin pakt med en ed*:

”...Gud skal visselig se til eder og føre eder op fra dette land til det land Han har TILSVORET [*shaba`*] Abraham, Isak og Jakob].

Ligeledes hvad angår kong David i Salme 89:

“Jeg har gjort **en pakt** med Min utvalgte, Jeg har **svoret** [*shaba`*] David, Min tjener...” (vers 4);

“Ett **har Jeg svoret** [*shaba`*] ved Min Hellighet, sannelig, for David vil Jeg ikke lyve” (vers 36).

(3) Endelig finder vi ved kun tre udvalgte lejligheder, at den Almægtige Gud bekræfter - ved at sværge en særlig ed - noget som er af enorm og vidtrækkende formål og involverer meget mere end kun *jorden og menneskeheden*, men inddrager Himlene og de himmelske og engleagtige magter.

Første gang hvor Gud bekræfter ved at sværge en særlig ed:

“Ved Mig Selv har Jeg svoret, et sannhetsord er utgått av Min munn, et ord som ikke skal vende tilbake: For Mig skal HVERT kne bøie sig, Mig skal HVER tunge sverge troskap” (Esajas 45:23).

[På engelsk:

“I have sworn by Myself, the word is gone out of My mouth in righteousness, and shall not return, That unto Me EVERY knee shall bow, EVERY tongue shall swear”. (Isaiah 45:23, KJV)].

Konteksten her i Esajas 45 indeholder henvisninger til:

- “Jeg har gjort jorden, og menneskene på den har Jeg skapt; Mine hender er det som har utspent Himmelen [*shamayim*: “Himlene”], og all dens hær har Jeg latt fremstå” (vers 12);
- “...Herren, Som skapte Himmelen [*shamayim*: “Himlene”] (vers 18);
- “...det er ingen annen Gud foruten Mig”; (vers 21).

Men til trods for dette, er det klart fra teksten i det Gamle Testamente, at det er primært *mennesket, jorden, Israel og nationerne* der er i centrum i Esajas’ kapitel 45, og således ville Esajas’ profeti utvivlsomt være blevet læst og forstået dengang.

MEN: Helligånden - gennem Sin apostel Paulus i brevene til Romerne og Filipperne, der begge citerer Esajas 45 - åbenbarer overfor os i dag (efter at Herren Jesus Kristus er blevet gjort åbenbar, og nu hvor hele Skriften er afsluttet) den ekstraordinære omstændighed, at den meget dybere og fulde betydning af Esajas 45 inkluderer følgende:

“**VI** skal jo alle stilles frem for **Guds** * domstol.

FOR [*gar*: partikel af bekræftigelse and konklusion med betydning: "thi, sandelig derfor, sandelig som sagen står" (*Thayer*)]

det er skrevet: “*Så sant Jeg lever*”, sier Herren, “**for Mig skal hvert kne bøie sig, og hver tunge skal prise Gud**”.

SÅ [*oun*: “så, derfor”: partikel der angiver at noget nødvendigvist følger efter noget andet]

skal **DA** [*ara*: “derfor”; partikel vedr. at drage en konklusion] **hver av oss** gjøre Gud regnskap for sig selv”.

(Rom 14:10-12)

[På engelsk:

“...**WE** shall all stand before the judgment seat of **CHRIST**.

FOR [*gar*: particle of affirmation/conclusion: “truly therefore, verily as the case stands”] it is written, “*As I live*”, saith the Lord, “**every knee shall bow to Me, and every tongue shall confess to GOD**”.

SO [*oun*: “then, therefore”: particle indicating something following another necessarily] **THEN** [*ara*: “therefore”; particle of drawing conclusion] **every one of us** shall give account of himself **to GOD**” (Romans 14:10-12, KJV)].

* [bemærk, at KJV har “judgment seat of CHRIST” (og ligeledes den danske 1904 overs. “CHRISTI Domstol”), medens den norske 1930 overs. har “GUDs domstol”.

Grunden dertil – og til at mange oversættelser har “Gud” - er, at alle de kritiske tekster har “Gud” som the korrekte ord i grundteksten, istedet for “Kristus” (som skrevet i den ældre *Textus Receptus* - og iøvrigt fastholdt af Scrivener i hans kritik af *Textus Receptus*).

Imidlertid er tekst-kritikere (1) aldeles ikke ufejlbarlige, og (2) beskæftiger sig først of fremmest med manuskript-undersøgelser og beviser – men ikke med kontekst og Skrift-forståelse.

Argumenterne for at fastholde læsningen “Kristus” er:

1. Pauli argument drejer sig om Kristus: “...stilles frem for [Kristi] domstol **FOR** det er skrevet “...ethvert knæ skal bøje sig etc.”

I Fil 2 (det eneste andet sted i NT, hvor vi har dette citat fra Esajas 45) et det ligeledes overfor Jesu Navn at “ethvert knæ skal bøje sig etc.”

2. “domstol” [*bēma*] – i forbindelse med Gud eller Kristus – forekommer kun to gange i hele NT, nemlig her i Rom 14:10, og i 2 Kor 5:10.

I 2 Kor har grundteksten (i fuld enighed) "tou bēmatos tou Christou"; i Rom 14:10 har Textus Receptus ligeledes "tō bēmati tou Christou", medens de kritiske tekster ændrer teksten til "tō bēmati tou Theou"

3. "For Faderen dømmer heller *ikke* nogen, men har gitt Sønnen *hele dommen*...

...Han har gitt HAM [Sønnen] makt til *å holde dom*, FORDI Han er en menneskesønn. Undre eder ikke over dette! For den time kommer da alle de som er i gravene, skal høre Hans røst, og de skal gå ut, de som har gjort godt, til livets opstandelse, de som har gjort ondt, til *dommens* opstandelse.

Jeg kan ikke gjøre noget av Mig Selv; som Jeg hører, så *dømmer Jeg*, og *Min dom* er rettfærdig; for Jeg søker ikke Min vilje, men Hans vilje Som har sendt Mig". (Joh 5:22, 27-30).

Der er således ingen tvivl om, at Herren Jesus Kristus er Dommeren i ALLE ting, og derfor henviser også Rom 14:10 til "KRISTI domstol".

Således – iflg vor mening – bør teksten i Rom 14:10 klart fastholdes at være "Kristi domstol".

Ligeledes alle de ældre engelske oversættelser: (Wycliffe (1395); Tyndale (1525); Coverdale (1535); Bishops Bible (1568); Geneva Bible (1587); KJV (1611); Mace (1729); Wesley (1755), samt Vulgata (405) og Luthers Bibel (1545).

Overestemmende hermed også Webster, Knox, KJ21, NKJV, Douay-Rheims og – blandt de ordrette oversættelser – Young, Green, Julia Smith, exeGeses Companion Bible, Analytical Literal Translation og Emphatic Diaglott NT].

Romerbrevet 14 viser os derfor:

- at Esajas 45 skal forstås at omfatte alle frelste, til alle ender af jorden, de der hører kaldet "*Vend eder til MIG og bliv frelst, alle jordens ender!*", fordi Herren er "*en retfærdig Gud og Frelser*" (Esajas 45: 21,22), og fordi "vi skal ALLE fremstilles for Kristi domstol";
- at Esajas 45 skal forstås at henvise til vor Herre og GUD Jesus Kristus, fordi "MIG" i Esajas 45:23, er GUD, Som også er defineret som:

"Jeg er Gud, og ingen annen" (v.22);

"en rettfærdig og frelsende Gud" (v.21);

"Jeg, HERREN" (v. 19, 21);

"HERREN, Som skapte Himmelen ["Himlene"], Han Som er Gud, Han Som dannet jorden og gjorde den, Han Som grunnfestet den" (v. 18);

"Israels Gud...Frelser" (v. 15);

"Herren, hærskaernes Gud" (v. 13).

DENNE er det, Som er "MIG" i Esajas 45:23 og Som siger:

“for MIG skal hvert kne bøje sig, og hver tunge skal prise Gud”.

OG i Romerbrevet 14 kan vi tydeligt se, at det er Esajas 45:23, som er citeret af Paulus som *autoritet for og begrundelse for* den utvetydigt angivelse, at hver enkelt af os skal aflægge regnskab over for Gud.

HVORDAN og HVORFOR, så skal vi da aflægge et sådant regnskab?

FORDI: “...VI skal jo alle stilles frem for **KRISTI** domstol”.

Som et barn kan forstå: det er overfor Herren JESUS KRISTUS

- at “*hvert knæ skal bøje sig, og hver tunge skal prise Gud*”;
- at hver enkelt af os skal aflægge regnskab;
- at vi alle fremstilles til dom.

Vor Herre Jesus Kristus i Romerbrevet 14 er “MIG” i Esajas 45.

Han ER GUD.

At DETTE er den sande forståelse, er yderligere bekræftet og - på storslået vis - yderligere udvidet af Helligånden i Filipperbrevet:

“Derfor har og Gud **høit ophøiet** [*huperupsoō*] Ham og **gitt** [*charizomai*] Ham det Navn som er over [*huper*] alt navn,

SÅ [*hina*: “med det formål”] at i Jesu Navn skal **HVERT** kne bøje sig,

deres som er i himmelen [*epouranios*: “de himmelske”],
og på jorden [*epigeios*],
og under jorden [*katachthonios*],

Og [at] **HVER tunge** [skal] **bekjenne** [*exomologeō*] AT [*hoti*] Jesus Kristus er **HERRE**,
til Gud Faders ære”.

(Fil 2: 9-11).

Vi kommer senere i vore studier mere detaljeret til denne storslåede tekst - og den endnu mere storslåede sammenhæng.

For nuværende ønsker vi blot at gøre det muligt for læseren at se den mere bogstavelige mening i det græske.

[*huperupsoō*: “at ophøje til den højeste rang og magt, oprejse til øverste majestæt” – *Thayer*; ordet er fra *huper*, “over” (jvf. “hyper”) sammen med *hupsoō*: “at løfte op i det høje, at ophøje” (fra *hupsos*: “højde”, brugt vedr. måling, eller placering, Himmelen, eller rang, højt-stående). Dette er den eneste forekomst i det Nye Testamente;

charizomai: "at udvise en tjeneste, give (i form af velgørehed), skænke", eller "at allernådigst give" eller "at gøre en tjeneste betingelsesløst" (*Vine*), fra *charis*: "nåde" (jvf. engelsk "charity" i.e. "velgørehed");

epouranios: "eksisterende i eller over Himmelen"; fra *epi* med *ouranos* ("himmel") – *Thayer*. Første forekomst er i Mattæus 18:35: "Min Himmelske Fader".

I bogstavelig forstand ikke "ting" (som KJV har det), men "væsener", dvs. dem der er i det himmelske, eller er i de himmelske riger.

Således har *Thayer*, som citerer denne tekst, at ordet henviser til "de himmelske væsener, indbyggerne i himmelen", i "modsætning til *epigeios* og *katachthonios*" (se nedenfor).

Således f.eks Darby: "himmelske væsener", Rotherham: "væsener i Himmelen", HNV: "dem i Himmelen";

epigeios: fra *epi* med *gē* ("jorden"): dem der er "eksisterende på jorden, jordiske" (*Thayer*).

Første forekomst er i Joh 3:12: "Når Jeg har sagt eder de jordiske [*epigeios*] ting, og I ikke tror, hvorledes skal I da tro om Jeg sier eder de himmelske [2^{en} forekomst af *epouranios*] ting?";

katachthonios: dem der er "under jorden, underjordiske" (engelsk: "subterranean") fra *kata*, "ned" og *chthon* "jorden", fra en rod der indikerer det som er dybt"- *Vine*.

Dette er den eneste forekomst i Det Nye Testamente;

exomologeō: fra *ek* "ud" anvendt intensitvt, og *homologeō* (bogstaveligt "at tale (udsige) det samme": *homos*: "samme" og *legō* : "tale"): "at samtykke, i overensstemmelse med, være enig". Derfor: "at bekende eller fremsige en bekendelse".

Det er det samme ord som anvendt i Rom 14:11 og *der* oversat med "prise".

Derfor kan vi udtrykke den mere bogstavelige mening i denne tekst som følger (inklusive Rotherhams eftertryk):

"Derfor har også **Gud** højt ophøjet [*huperupsoō*] Ham og allernådigst skænket [*charizomai*] Ham det Navn, det som [dobbel bestemt artikel] er over [*huper*] ethvert [*pas*: uden artikel: alle uden undtagelse] navn,

Med det formål [*hina*] at **i det Jesu Navn** skal hvert [*pas*: alle uden undtagelse] knæ bøje sig,

de der er eksisterende i de himmelske regioner [*epouranios*],
og [er eksisterende] på jorden [*epigeios*],
og [er eksisterende] i de underjordiske regioner [*katachthonios*],

og at **hver** [*pas*: alle uden undtagelse] **tunge** skal absolut fremsige bekendelse [*exomologeō*] at [*hoti*] Jesus Kristus er **HERRE**, til Gud Faders ære".

(Fil 2: 9-11).

Derfor: Helligånden lader os nu (idag) forstå (hvilket ikke kunne forstås af dem der læste Esajas 45 dengang), at det er alt i KOSMOS, som er omfattet af ordene: "hvert knæ", og "hver tunge", nemlig absolut ALLE, hver og een af alle skabte væsener, uanset om de er himmelske, eller jordiske, eller underjordiske, uanset om de er væsener af kød, eller af ånd, eller om de er "levende sjæle" eller "levende ånder"

ALLE skal bøje sig for vor Herre og Gud Jesus Kristus.
ALLE skal bekende, at "Jesus Kristus er HERRE".

Og: dette er "TIL Gud Faderens ære".

[Vi vender, som sagt, senere tilbage til de betagende sandheder i Filipperbrevet 2, for overstående tekst er en del af en endnu større, dybere og storslået kontekst vedrørende Hemmeligheden [*to mustērion*], der er hoved-emnet for disse studier].

Anden gang hvor Gud bekræfter ved at sværge en særlig ed.

Den anden lejlighed er at finde i Acta 2:30, hvor apostlen Peter refererer til Kong Davids profeti udtalt omkring 1000 år tidligere:

"...da han [David] nu var en profet og visste at Gud "**med en ed havde tilsvoret ham at av hans lends frukt vilde Han sette en på hans trone**" [citater fra Salme 132:11, som indeholder den særlige ed];

så var det om **Messias' opstandelse** han fremsynte talte det ord at "**Han ikke blev forlatt i dødsriket, ei heller så Hans kjød tilintetgjørelse**" [*diaphthora*: "korruption, tilintetgørelse, ved den forrådnelse, der sætter ind efter døden" (*Thayer*); citat fra Salme 16:10];

Denne Jesus **opreiste** Gud, som vi alle er vidner om.

Efterat **Han nu er ophøiet** [*hypsōō*] **ved Guds høire hånd og av sin Fader har fått den Hellige Ånd, som var lovt** * så utgjød Han dette som I både ser og hører.

* [Den norske overs. er helt forkert, fordi den indikerer – i total modstrid til Skriften – at Herren Jesus Kristus "fik den Hellige Ånd" (i.e. Helligånden Personlig) af Faderen, som lovet.

Den danske 1904 overs. er lidt bedre: "...Han...har annammet den Hellige Ånds Forjættelse af Faderen", dvs. Herren Jesus Kristus modtog af Faderen "Helligåndens løfte".

Den danske 1948 overs. er ligeledes helt forkert og også en skamløs fortolknings-oversættelse: "...Han...af Faderen har fået Helligånden, som var forjættet os".

Der er ligeledes total forvirring i de engelske oversættelser, der næsten alle ligeledes oversætter med "The Holy Spirit" (dvs. Helligånden Personlig).

Lad os først fremsætte en ordret oversættelse af grundteksten:

“DENNE Jesus rejste Gud op...

DERFOR [*oun*: “så, derfor”: partikel der angiver at noget nødvendigvist følger efter noget andet]

til den højre hånd af Gud værende blevet ophøjet, og løftet *tou pneumatos tou hagiou* havende modtaget fra Faderen,

HAN [Jesus] har udgydet dette som I både ser og hører”. (Acta 2:33)

Lad os notere følgende:

1. Herren Jesus Kristus modtog løftet (“det lovede”, med den bestemte artikel) *tou pneumatos tou hagiou* af Faderen.

Grammatisk henviser dette tilbage til det (dvs. et *forud* omtalt) løfte [*epaggelia*] der er fra Faderen.

Hvilket løfte er da det, som Faderen lovede? Er der i konteksten et forudgående klart løfte [*epaggelia*] fra Faderen?

Absolut: i Acta 1:45 henviser vor Herre Jesus Kristus til Faderens løfte [*epaggelia*]:

“Og da Han var sammen med dem, bød Han dem at de ikke skulde vike fra Jerusalem, men biev på det som Faderen havde lovt [*epaggelia*; ordret: “Faderens løfte”]...
...**I skal døpes med hellig ånd** [*pneuma hagion*] * *ikke mange dager herefter*”.

* [*pneuma hagion*; ingen bestemt artikel; derfor er det ikke her “den Hellige Ånd”, dvs. Helligånden personligt, jvf. også kapitel 1 i disse studier].

Acta 2:2-4 beskriver hvorledes – Pinsedag - disciplene modtog hvad Herren havde sagt, at Faderen havde lovet dem:

”Da blev de alle fyldt **med hellig ånd**” [*pneuma hagion*; ingen bestemt artikel; dette er hvad Helligånden fylder dem med, nemlig *pneuma hagion*: i.e. hellig ånd]

”og de begynte å tale med andre tunger, alt efter som **Ånden** [*to pneuma*, nemlig den Hellige Ånd personligt] gav dem å tale” (Acta 2:2-4).

Vores opstandne Herre Jesus Kristus heviser også til dette løfte fra Faderen i Lukas 24:49:

“Og Jeg sender over eder **det som Min Fader har lovt** [*epaggelia*; ordret: “løftet Faderens Min”] men I skal bli i byen **inntil I blir iklædd kraft fra Det Høje**” [*dunamis ek hupsous*].

Hvilket - ubestrideligt og endeligt - definerer for os, hvordan disciplene blev udrustede: ved at blive døbt med hellig ånd, som her er defineret som KRAFT fra Det Høje, idet de blev fyldt med denne kraft [*dunamis*], dvs. ”hellig ånd” [*pneuma hagion*].

2. Hvis vi lader Skriften tale for Sig selv, henviser ordene i Acta 2:33 ”løftet...modtaget fra Faderen” ubestrideligt til ”Faderens løfte” omtalt i Acta 1:4-5 og yderligere berettet i Acta 2:2.

3. Dette løfte fra Faderen er i Acta 2:33 beskrevet som “*tēn epaggelian* [“løftet”] *tu pneumatou tou hagiou*” (med dobbelt bestemt artikel; ordret: “ånden den hellige” – men i genitiv).

Hvorledes skal vi da forstå genitiven her?

Det er korrekt at *pneuma hagion* uden artikel *altid* henviser til “hellig ånd”, dvs. “kraft fra det Høje” og aldrig til Helligånden Selv.

[Der er over 50 sådanne forekomster i NT, næsten alle af dem fejlagtigt oversat Helligånden (med stort ”H”) i de fleste versioner]

Det er ligeledes korrekt at, *pneuma hagion* med een eller dobbelt bestemt artikel meget ofte betyder Helligånden Selv.

MEN: den bestemte artikel bruges også ofte grammatisk, til at henviser til det, der forudgående er omtalt.

4. Vi kan sige med sikkerhed, at i Acta 2:33 henvises der ikke til Helligånden Selv, fordi vi har den nævnte genitiv.

HVIS henvisning var til Helligånden Selv, siger teksten (jvf. f.eks den danske 1904 overs.) “...den Hellige Ånds Forjættelse af Faderen”.

Oversætterne antager her, at vi har Oprindelsens Genitiv: at løftet er Helligåndens løfte.

Men det er Skriftmæssigt forkert: ikke blot er dette løfte forudgående specifikt identificeret som *Faderens* løfte, men Helligånden afgiver ingen løfter. I Skriften afgiver *både* Faderen og Sønnen mange løfter eller forjættelser- men ikke Helligånden.

5. Kun konteksten kan sige os, hvilken genitiv vi derfor har her.

Da hele kapitel 2 i Acta drejer sig om “dette som I både ser og hører”, nemlig at discipline blev givet “kraft fra det Høje” og derfor talte i tunger, så indikerer konteksten omkring Acta 2:33, at “*tēn epaggelian tou pneumatou tou hagiou*” skal forstås at betyde:

“løftet [fra Faderen] *vedrørende* den forudomtalt ånd, den der er hellig”.

Teksten i Acta 2:33 udtrykker således,

- AT da vor Herre Jesus Kristus blev ophøjet til den højre hånd af Gud, da modtog Han også – fra Faderen – kraft fra det Høje, som lovet af Faderen, og

- AT vor Herre defter udgød denne kraft fra det Høje, nemlig *pneuma hagion*, til disciplene].

Men: er dette overensstemmende med Skriften? Siger Skriften ikke, at Helligånden udgød denne *pneuma hagion* på Pinsedagen?

Faktisk nej! Traditionen siger dette, men ikke Skriften. Acta 2:2-4 simpelthen beretter dette faktum:

"Da **blev de alle fyldt med** hellig ånd [*pneuma hagion*, ingen bestemt artikel], og de begynte å tale med andre tunger, **ALT EFTER som Ånden** [*to pneuma*, Helligånden Selv] **gav dem å TALE**".

De blev - som en kendsgerning - fyldt med *pneuma hagion*, men den eneste handling fra Den Hellige Ånd der er nævnt her, er at "Han gav dem AT TALE".

Ydermere: Acta 2:33 siger udtrykkeligt, at "HAN [vores Herre Jesus Kristus] har udgydet dette som I både ser og hører".

Men siger Skriften ikke at, at *pneuma hagion* kommer fra Helligånden?

Faktisk nej! Traditionen siger dette, men ikke Skriften.

Bibelen nævner flere ting, som Helligånden gør *, herunder at Han somme tider fungerer som Den *igennem* Hvilken *pneuma hagion* er givet.

Men de vigtigste opgaver for Den Hellige Ånd er som anført af vor Herre Jesus Kristus i Johs. 16:

- "Han skal overbevise verden om synd og om rettfærdighed og om dom";
- "Han [nemlig "sandhedens Ånd"] skal veilede eder til hele sannheten; FOR [*gar*] Han skal *ikke* tale av Sig Selv, men det som Han hører, skal Han tale, og de tilkommende ting skal Han forkynne eder"
- "Han skal herliggjøre MIG; for [*hoti*: "fordi"] Han skal ta av MITT og forkynne eder. ALT det Faderen har, er MITT; derfor sa Jeg at Han tar av MITT og forkynner eder".

* [Det er udenfor vores nuværende emne for at ekspandere på dette. Menneskets traditioner har fuldstændig lemlæstet hvad Skriften lærer om Helligånden Selv og *pneuma hagion* ("hellige ånd"), stærkt bistået af totalt forvirrede, usammenhængende og vilkårlige oversættelser, med brug af stort "H", som det forekommer "at passe" bedst, og endelig, i det sidste århundrede, de voksende "tungetale - bevægelser" og forskellige såkaldte "evangeliske" bevægelser, som - desværre, og trods deres ofte og uden tvivl oprigtig erklærede kærlighed til vor Herre Jesus Kristus - tilføjer lag af følelsesmæssige og u-skriftsmæssige doktriner og mænds 'lærdom' .

Som vi fremskrider i vores studier i Pauli senere epistler, vil vi gøre vores bedste i at fortsætte med at anerkende hver gang der henvises til *pneuma hagion* (med eller uden bestemt artikel), og søge en ret forståelse af de citerede tekster].

Vi vender tilbage til vores tekst:

"For David fór ikke op til himmelen, men han sier selv:

“Herren sa til min Herre: Sett Dig ved Min høire hånd, til Jeg får lagt Dine fiender til skammel for Dine føtter!” [citat fra Salme 110:1]

Så skal da hele Israels hus vite for visst at **Gud har gjort Ham både til Herre og til Messias, denne Jesus som I korsfestet**” (Acta 2:30-36).

Bemærk igen, hvordan Helligånden nu afslører de sande dybder og betydningen af de Gamle -Testamentlige tekster.

Ingen oprindelig læser af disse tre Salmer ville dengang have været i stand til at forstå deres fulde betydning - fordi i Guds formål ville en sådan fuld betydning ikke blive åbenbaret førend Herren Jesus Kristus Selv var blevet manifesteret.

Faktisk spurgte vor Herre Jesus Kristus Selv farisæerne om Salme 110:

“Men mens fariseerne var samlet, spurte Jesus dem:

“*Hvad tykkes eder om Messias? hvis sønn er Han?*”

De sier til Ham: “ *Davids*”.

Han sier til dem: “*Hvorledes kan da David i Ånden * kalle Ham Herre, når han sier:*

“Herren sa til min Herre:

Sett Dig ved Min høire hånd, til Jeg får lagt Dine fiender under Dine føtter!”

Kaller nu David Ham Herre, hvorledes kan Han da være hans sønn?

Og ingen kunde svare Ham et ord, og heller ikke vågde nogen å spørre Ham mere fra den dag“

(Mat 22:41-46).

* [*en pneumati*: “i ånd”; ingen bestemt artikel; henviser ikke til Helligånden Selv; jvf. KJV, der korrekt har: “*How then doth David in spirit call Him Lord*”]

Farisæerne, hvis hele liv drejede sig om at studere Skrifterne, kunne ikke svare.

Et par måneder senere: Peter - en uuddannet fisker - ikke blot besvarede spørsmålet, men uddybede det og udviste den dybeste indsigt i Salme 110 og to andre af Salmerne.

Hvordan var det muligt?

Peter havde i fyrretyve Dage modtaget instruktion fra vores opstandne Herre i hvordan "*Skriften ... vidner om MIG*", og havde også senere modtaget "*kraft fra det Høje*", nemlig "hellig ånd" [*phenuma hagian*].

Peter blev således udvalgt af Gud - blandt de andre ting Peter var blevet udvalgt til, ligesom de gamle profeter - til at være den, der her afslører denne særlige dybere sandhed i disse Salmer, på dette særlige tidspunkt i Guds formål - *efter* opstandelsen af vor Herre Jesus Kristus.

Tredje gang hvor Gud bekræfter ved at sværge en særlig ed.

Nu til vores tekst, der forekommer ved den tredje anledning, hvor Gud bekræfter ved en særlig ed noget af enorm betydning for hele KOSMOS:

“Og enn mere klart er det når det opstår en annen prest efter Melkisedeks vis, Som ikke er blitt det ifølge et kjødelig buds lov, men ifølge et uforgjengelig livs kraft;

FOR [*gar*] Han får det vidnesbyrd:

“Du er prest til evig tid efter Melkisedeks vis” [citat fra Salme 110:4]

FOR [*gar*] et eldre bud settes ut av kraft, fordi det var svakt og unyttig –

[**FOR** [*gar*]; udeladt i den norske overs., der istedet har “jo”] loven førte [*jo*] ikke noget frem til fullkommenhet [*teleioō*: “fuldkommengjorde intet”] - og **et bedre håp** føres inn, så [“hvorved”: igennem hvilket håb] **vi kan nærme oss til Gud.**

OG så visst som det ikke gikk for sig **UTEN ED** –

FOR [*gar*] **hine** er blitt prester uten ed,

MEN [*de*] **HAN MED ED** ved Den Som sier til Ham:

“Herren svor, og Han skal ikke angre det: “Du er prest til evig tid efter Melkisedeks vis” [citat fra Salme 110:4] –

så visst er det en **bedre** pakt som Jesus er blitt Borgsmann for”.

(Hebr 7:15-22).

I hver af de identificerede *tre* gange, hvor GUD sværger en særlig ed, ser vi at Salme 110 citeret i den umiddelbare sammenhæng.

I hver af de identificerede *tre* gange - og kun disse tre gange i hele Skriften - sværger Gud ikke blot ved en ed , men tilføjer en *yderligere bekræftelse*:

- “Ved Mig Selv har Jeg svoret, et sannhetsord er utgått av Min munn, **et ord som ikke skal vende tilbake**” (Esajas 45:23, citeret i Romerbrevet 14 and Filipperbrevet 2).
- “Herren har svoret David en sann ed, **som Han ikke vil gå fra**: “Av ditt livs frukt vil Jeg sette konger på din trone“ (Salme 132:11, citeret i Acta 2);
- “Herren svor, **og Han skal ikke angre det**” (Salme 110:4, citeret i Hebr. 7).

[Intet andet sted finder vi en sådan eksplicit yderligere bekræftelse, hvilket i sig selv ydermere gør os opmærksom på den særlige betydning af disse tre lejligheder.

Efter at have søgt de mere end 170 forekomster i Skriften, hvor noget er svoret, eller bekræftet ved en ed (for det meste af *mænd*), forekommer det omkring 30 gange, at GUD er nævnt som havende svoret eller aflagt en ed; erklæringen er ofte enten at Herren "har tilsvoret fædrene" (dvs. Abraham, Isak og Jakob), eller: "Jeg har svoret ved Mig Selv "(eller "Herren har svoret ved Sig Selv").

I de fleste af de forekomster, der involverer Guds edsafleggelse, sværger Han som JEHOVAH (det af Hans Navne, der er mest anvendt. når Gud henviser til Sit pagt-forhold med mennesker – (oftest oversat med ”Herren” – på engelsk "the LORD" i KJV).

Men der er en række andre lejligheder, hvor (1) andre af Guds Navne er anvendt og/eller hvor (2) Gud sværger ikke "*ved* Sig Selv", men sværger *ved* noget andet (e.g. som vi har allerede har set: ved Sin Trone, eller Banner), herunder følgende:

- “For et hellig folk er du for Herren din Gud [*Jehovah Elohim*]; dig har Herren din Gud [*Jehovah Elohim*] utvalgt av alle de folk som er på jorden, til å være Hans eiendomsfolk.

Ikke fordi I var større enn alle andre folk, fant Herren behag i eder, så Han utvalgte eder, for I er det minste blandt alle folk;

MEN FORDI Herren elsket eder, OG FORDI Han vilde holde den ed han hadde svoret [*shaba`*] eders fedre, derfor førte Herren eder ut med sterk hånd og fridde dig ut av trælehuset, fra Faraos, egypterkongens hand”.

(5. Mos 7: 6-8).

- “Herren skal gjøre dig til et hellig folk for Sig, som Han har tilsvoret [*shaba`*] dig, såfremt du tar vare på Herrens, din Guds [*Jehovah Elohim*] bud og vandrer på Hans veier”

(5. Mos 28:9).

- “I står idag alle for Herrens, eders Guds [*Jehovah Elohim*] åsyn... hver mann i Israel, eders barn, eders hustruer og den fremmede som er i din leir...forat du skal gå inn i pakten med Herren din Gud [*Jehovah Elohim*] og i eds-sambåndet [*'alah*: “ed, at binde sig ved ed, ed der bekræfter en pagt” – *Gesenius*] med Ham, det som Herren din Gud [*Jehovah Elohim*] gjør med dig idag;

FOR Han vil idag gjøre dig til Sitt folk, og Selv vil han være din Gud [*Elohim*], som Han har tilsagt dig, og som Han har tilsvoret [*shaba`*] dine fedre Abraham, Isak og Jakob.

Og ikke bare med eder gjør Jeg denne pakt og dette eds-sambånd [*'alah*]: men både med dem som idag står her sammen med oss for Herrens, vår Guds [*Jehovah Elohim*] åsyn, og med dem som ikke er her sammen med oss idag”.

(5. Mos 29:10-15).

- “Herren har svoret [*shaba`*] ved Sin Høire Hånd og ved Sin Veldige Arm...”
(Esajas 62:8).

- “...Se, Jeg har svoret [*shaba`*] ved Mitt Store Navn, sier Herren: Sannelig, Mitt Navn skal ikke mere nevnes i nogen jødisk manns munn i hele Egyptens land, så han sier: Så sant Herren, Israels Gud [*Adonai Jehovah*; KJV har: “the Lord GOD”], lever!”
(Jeremias 44:26).

- “Herren, hærskares Gud [*Jehovah Zebaoth*], har svoret [*shaba`*] ved Sig Selv: Har jeg enn fylt dig med mennesker som med gresshopper, skal det allikevel oppløstes et frydeskrik over dig [i.e. Babylon].

Han er Den Som skapte jorden ved Sin kraft, Som grunnfestet jorderike [LXX: *oikoumenē*] ved Sin visdom og utspente Himmelen [“Himlene”– flertal] * ved Sin forstand”.
(Jeremias 51:14-14).

* [Vi har flere gange rettet “Himmelen” til “Himlene”, idet order er i pluralis. Utvivlsomt mener de norske oversættere, at ordet er i *pluralis majestatis* (der anvendes ofte i den hebraiske tekst). MEN: Skriften tilsiger os klart, at der er mindst 3 forskjellige “Himmelske regioner” eller “Himle”. Derfor bør det sig at oversætte med flertal, medmindre konteksten gør det helt klart at *pluralis majestatis* er anvendt].

- “Herren, Israels Gud [*Adonai Jehovah*], har svoret [*shaba`*] ved Sin Hellighet: Se, dager kommer over eder [nemlig: “I ‘*Basan-kyr*’ [derogativt vedr. “kvinder”] på Samarias fjell”, vers 1], da I skal sleges bort med haker, og den siste levning av eder med fiskekroker”.
(Amos 4:2; Gud sværger ligeledes ved Sin Hellighed i Salme 89:35).

- “Herren, Israels Gud [*Adonai Jehovah*], har svoret ved Sig Selv, sier Herren, hærskares Gud [*Jehovah Elohim Zebaoth*] ...”.
(Amos 6:8).

- “Herren har svoret [*shaba`*] ved Jakobs stolthet *: Jeg skal aldri glemme alt det de har gjort [dvs. Israels onde og syndefulde gerninger, som fremsat i versene 2-6 og 14].
(Amos 8:7).

* [den norske overs. har “*stolthed*”; ligeledes den danske 1904 overs. Imidlertid oversætter v. Holstein med “*ypperlighed*”: “HERREN haver svoret ved Jakobs ypperlighed”].

Ligeledes er også de engelske versjoner delte:

KJV har: “The LORD hath sworn by the Excellency of Jacob” (og således også e.g. Bishops Bible, Geneva Bible, ASV, Young, Rotherham, Webster, Darby (“glory”).

Andre oversætter med “pride” (“*stolthed*”), e.g. Wycliffe, Coverdale, HNV, ESV; ligeledes Vulgata: (*superbia*: “*stolthed*”), and LXX (*huperēphania*: “*stolthed, selv-ophøjelse, arrogance, foragt*”).

Det hebraiske *ga'own* er fra rod-ordet *ga'ah*: “at rejse op, vokse op, blive ophøjet i triumf” (*Strong*).

Således betyr *ga'own* (positivt): “ophøjelse, majestæt, excellens”, eller (negativt): “*stolthed, arrogance*” (i.e. ved “selv-ophøjelse”); *Gesenius* har betydningen “*stolthed*” in denne tekst.

Skriften giver os svaret på, hvilken er den korrekte forståelse i Amos 8:7.

Umiddelbart forudgående – i Amos 6:8 – læser vi at

“Herren, Israels Gud [*Adonai Jehovah*], har svoret ved Sig Selv, sier Herren, herskarenes Gud [*Jehovah Elohim Zebaoth*]: Jeg avskyr Jakobs stolthet [*ga'own*] og hater hans palasser, og Jeg vil overgi byen og alt det som er i den”.

Det turde være selv-indlysende, at Gud Herren ikke sværger i Amos kapitel 8 ved noget, som Han kalder en “afskyelighed” i kapitel 6, især da Gud i kapitel 6 ovenikøbet allerede “har svoret ved Sig Selv”, at Han “afskyer Jacobs stolthet”.

Ydermere: *hvis* "stolthet" var korrekt, da ville det være den eneste gang i Skriften, at Gud svor ved noget Han ellers avskyr og betrakter som en vederstyggelighet, endda "stolthet", som også er Satans oprindelige synd.

Derfor vil vi hævde, at "ypperlighed" er her klart den rette forståelse i Amos 8:7].

- “...til Herren vår Gud [*Jehovah Elohim*] skal de [i.e. nationerne; hedningefolkene] komme skjelvende og frykte for Dig.

Hvem er en Gud ['EL] som Du, en Gud Som tar bort misgjerning og går overtredelse forbi for dem som er tilbake av Hans arv?

Han holder ikke til evig tid fast ved Sin vrede, FOR Han har lyst til miskunnhet. Han skal igjen forbarme sig over oss, Han skal trede våre misgjerninger under føtter. Du skal kaste alle deres synder i havets dyp.

Du skal vise Jakob trofasthet, Abraham miskunnhet, som Du har svoret [*shaba*] våre fedre fra fordums dager”.

(Mika 7: 17-20).

- “For vi går inn til hvilen, vi som er kommet til troen, således som Han har sagt:

“Så Jeg svor i Min vrede: Sannelig, de skal ikke komme inn til Min hvile-enda gjerningene var fullført fra verdens [*kosmos*] grunnvoll blev lagt”.

(Hebr 4:3).

Paulus citerer fra Salme 95:11:

“Firti år vemmedes Jeg ved den slekt, og Jeg sa: De er et folk med forvillet hjerte, og de kjenner ikke Mine veier.

Så svor Jeg [*shaba`*] i Min vrede: Sannelig, de skal ikke komme inn til Min hvile”.

I Hebr 4:3 citerer Paulus nøjagtigt som skrevet i Septuaginta (LXX).

[Some of the English versions, (e.g. KJV, Young, Rotherham), translate in Hebrews 4:3: “As I have sworn in My wrath, *IF* [*ei*] they shall enter into My rest” – which is literally correct; however the particle *ei* (here used conditionally) is – according also to *Thayer*, citing Hebrews 4:3 - here used to suppress the condition, demanding the sense “if” namely: “by no means”.

Hence it is also correct – and clearer - to translate: “they shall not enter into My rest”].

Salme 95:11 er den eneste gang, hvor der henvises til at Gud sværger i Sin vrede, og - interessant - Paulus bruger citatet til at bevise, at eftersom disse ikke - på grund af vantrø - indgik til Guds hvile, da indebærer og betyder dette, at vi - som troende - vil træde ind i Hans hvile.

Salme 95 citeres ligledes af Paulus i Hebræerbrevet kapitel 3.

Bemærk at i vers 7 udtaler Paulus: "Derfor, SOM DEN HELLIGE ÅND SIGER", efterfulgt af citatet fra Salme 95 (idet Paulus igen citerer fra *Septuagintas* græske oversættelse af den hebraiske grundtekst).

Med andre ord:

1. Det er Helligånden*, Som taler i Salme 95.

2. Det er derfor også Helligånden, Som - igennem Sin tjener Paulus - bekræftiger, at den del af Salme 95, der citeres fra Septuaginta (LXX) i Hebræerbrevet 3 og 4, udtrykker den yderligere sande og dybere mening af det hebraiske - hvilket ingen kunne vide før Paulus skrev Hebræerbrevet.

* ["Helligånden": *to pneuma to hagion*: Helligånden Selv].

Den grundlæggende betydning af, at GUD sværger en ed, er helt sikkert det der er udtrykt af profeten Esajas:

**"Den HERRE Zebaoth [Jehovah Zebaoth] har svoret [shaba`] og sagt:
SOM Jeg har tænkt, SKAL det skee;
Og SOM Jeg har besluttet, SKAL det staa fast"**
(Esajas 14:24; den danske 1904 overs. der her er mere ordret)

Apostlen Paulus forklarer i den nærmeste kontekst, HVORFOR Gud her i Hebræerbrevet sværger en særlig ed (*med Rotherhams eftertryk*):

"...FORAT [*hina*] I ikke skal bli trege, men efterfølge dem som ved tro og tålmod arver løftene [*klēronomos*].

FOR [*gar*] da Gud gav Abraham løftet, "svor Han ved Sig Selv" - eftersom Han ingen større havde å sverge ved, og sa - : "Sannelig, Jeg vil rikelig velsigne dig og storlig mangfoldiggjøre dig" [citat fra 1. Mos 22:16 *et seq*].

Og da han således havde ventet tålmodig, opnåede han det som var lovt.

FOR [*gar*] mennesker sverger jo ved den større, og eden er dem en ende på all motsigelse, til stadfestelse.

DERFOR, da Gud vilde enn mere vise løftets arvinger hvor uryggelig Hans vilje var, gik Han imellem med en ed -

FORAT [*hina*] vi ved to uryggelige ting, hvori Gud umulig kunde lyve, skulde ha en sterk trøst, vi som har tatt vår tilflukt til å gripe det håp som venter oss ["det foran [os] satte håb"], det vi har som et anker for sjelen, et som er trygt og fast og "når innenfor forhængen" ["hvilket [håb] også går indenfor Forhængen" - danske 1904 overs.; citat fra 3. Mos 16:2, 12]

HVOR **Jesus** gikk inn som Forløper for oss, idet Han blev "**yppersteprest til evig tid efter Melkisedeks vis**" [citat fra Salme 110:4].
(Hebr 6: 12-20, *Rotherham eftertryk*).

Fra denne vidunderlige tekst kan vi derfor forstå følgende:

1.. Hebræerne formaner til at blive "efterlignere", eller "efterfølgere" (KJV) af dem, som ved tro og tålmodighed, blev arvinger af løfterne [*klēronomos*] nemlig løfterne til de Gamle Testamente hellige (som behandlet i kapitel 1), hvorved:

"Og **enda ALLE disse** [de "udkaldte" gammeltestamentlige hellige i Hebr. 11 også kaldet "*Ekklesia af de Førstefødte*"]
fikk vidnesbyrd igennem sin tro, opnåede de **IKKE det som var lovt**,

GUD havende **forudset vedrørende OSS** [de nytestamentlige hebraiske hellige formanede af Paulus at vandre og efterfølge i lignende tro, jvf. Hebr 6:12: "efterfølge ["imitere"] dem som ved tro og tålmod arver løftene"]

noget bedre

med det formål at DE [*Ekklesia af de Førstefødte* bestående af de gammeltestamentlige hellige]

IKKE uten OSS skulde blive gjort komplette [nemlig fuld-tallige, eller fyldt op til fulde].

2. Gud var "mere end rigeligt" (eller "til overflod") [*perissoteron*] tilbøjelig (eller "villig") til at bevise noget til disse arvinger af løfterne!

[*perissoteron*: egentlig fra *perissos*: "overstiger, udover, meget mere end", fra præpositionen *peri* (i betydning af "udover (den satte grænse)", fra rod-ordet *peran* "ud over, den anden side - tilsyneladende akkusativ af et forældet derivativ af *peiro* ("at gennembore") – *Strong/Thayer*.

Således betyder det komparative *perissoteron* "overflydende (eller *mere end*) rigeligt", eller "rigeligt udover alle grænser" (engelsk: "more abundantly, exceeding abundantly")

Ordet forekommer kun 3 andre steder i Det Nye Testamente, citeret nedenfor.

Det er skuffende, *hvor* tamt og indholdsløst både den norske, og den danske 1904 overs. her oversætter dette specielle indholdsrige ord, særligt udvalgt af Helligånden til netop at give os vores Almægtige Guds egen begrundelse:

Teksten i Hebr 6:17:

"da Gud vilde enn mere [*perissoteron*] vise løftets arvinger hvor uryggelig Hans vilje var";

[1904: "ydermere"; men v. Holstein har: "overflødeligen"; KJV: "more abundantly"; Luther Bibel (1545): "überschwenglich"; Vulgata: "abundantius", og Reina-Valera (spansk): "abundantemente";]

Markus 7:36:

“Og Han forbød dem å si det til nogen; men jo mere Han forbød dem det, dess mere [*perissoteron*] kunngjorde de det”.

[1904: “desto mere”; men v. Holstein: “jo langt mere”; KJV: ”the more abundantly”].

1 Kor 15:10:

“men av Guds nåde er jeg det jeg er, og Hans nåde mot mig har ikke vært forgjeves, men jeg har arbeidet mere enn [*perissoteron*] de alle, DOG ikke jeg, men Guds nåde som er med mig”.

[1904: “mere end”; men v. Holstein: “meget mere”; KJV: ”more abundantly”].

Hebr 7:15:

“Og enn mere [*perissoteron*] klart er det når det opstår en annen prest etter Melkisedeks vis”

[1904: “end ydermere”; men v. Holstein: “Og det er fremdeles overflødigere klart”; KJV: ”yet more abundantly most evident”].

3. Dette noget, som Gud "mest rigeligt" - ja, mere end rigeligt, endda i overflod af rigelighed - er villig til at bevise til arvingerne af løfterne, er :

"*uforanderligheden* af Hans råd"

(Hebr 6:17 – eller ”uryggeligheden” som den norske overs. siger vel);

[“vise” er *epideiknumi*: "at udstille, vise, at frembringe for at se ... for at bevise, demonstrere" (*Strong/Thayer*), fra *epi* (anvendt intensivt) og *deiknuō*: "vise, udstille, for vise ved at gøre kendt, eller for at bevise" (*Vine*).

Første forekomst af *epideiknumi* er i Mattæus 16:1:

“Og fariseerne og sadduseerne gikk til Ham og fristet [*peirazō*; samme ord som i de Seks Fristelser] Ham, og bad at Han vilde la dem få se [*epideiknumi*] et tegn fra Himmelen” (dvs. et bevis-tegn).

Første forekomst af *deiknuō* er i Mattæus 4:8 (6te Fristelse):

“Igen tager Djævelen Ham op i et såre højt Bjerg og viser [*deiknuō*] Ham alle verdens riger [*kosmos*] og herligheden af dem”;

“uforanderlighed”: *ametathetos* [der kun forekommer *to* gange i det Nye Testamente, nemlig i Hebræerbrevet 6:17 og 18]: "et adjektiv, der tilkendegiver ”uforanderlig” eller ”urokkelig" (*a* [*alpha*] som et negativ, og *metatithemi*: "at ændre, forandre”) - *Vine*.

I Hebræerbrevet 6:17 anvendes ordet i neutrum med artiklen, dvs. som et navneord, der betegner "uforanderlighed", med henvisning til Guds råd.

Eksempler fra papyri viser, at ordet blev brugt som en teknisk betegnelse i forbindelse med testamenter, "*hvilken tilknytning føjer væsentligt til styrken af ordet i Hebræerbrevet 6:17*" (Vine).

I Hebræerbrevet 6:18 er de to "uforanderlige Ting": løftet, og eden]

4. GUD *beviser* her denne uforanderlighed af Hans råd igennem TO uforanderlige Ting, nemlig løftet og eden, i hvilke to ting, det er umuligt for Gud at udvise falskhed (bogstaveligt: "umuligt for Gud at lyve").

Og GUD beviser denne uforanderlighed på denne måde MED DET FORMÅL AT:

"VI... skulde ha **en sterk trøst**, VI som har tatt vår tilflukt til å gripe **det håp som venter oss** ["det foran [os] satte håb"],

det vi har som et anker for sjelen, et som er trygt og fast og "**når innenfor forhøngen**" ["*hvilket* [håb] *også går indenfor Forhøngen*" – danske 1904 overs.; citat fra 3. Mos 16:2, 12]

Ordet "*trøst*" (specielt som det forstås idag næsten udelukkende vedr. lindring af f.eks. sorg, eller som udtryk for medfølelse) er misvisende, idet ordet ikke længere indbefatter den oprindelige underliggende mening af også tilskyndelse (opmuntring) og tillid; v. Holstein (1740) har ligeledes "*en stærk Trøst*", medens 1904 overs. har – bedre – "*en stærk Trøstgrund*".

[De fleste engelske oversættelser har: "encouragement", "comfort" eller "consolation"; Vulgata: "fortissimum solacium"].

Det bedste, mest dækkende, danske ord er "*fortrøstningsfuldhed*".

En "*stærk fortrøstningsfuldhed*" eller "*mægtig trøst*" er i grundteksten *ischuros* ["mægtig, stærk"] og *paraklēsis*.

[*paraklēsis*: "et kald til ens side" (*para*: "ved siden af", med "*kaleō*: "at kalde"), og derfor: enten "en formaning (opmuntring)" eller "trøst, komfort".

Vi genkender ordet fra "Talsmanden" (*Paraklētos*: næsten universalt i de engelske overs.: "Comforter") som anvendt både vedrørende Helligånden Personligt og vor Herre Jesus Kristus (se nedenfor).

Vine bemærker således, at i eksempelvis Lukas 2:25: "søger ("ventede på") Israels Trøst [*paraklēsis*]", svarer til at vente på Messias' komme.

I 2 Tessalonikerbrev 2:16 kombinerer *paraklēsis* opmuntring med lindring:

"Og Han,

vår Herre Jesus Kristus, og Gud vår Fader, Som elsket oss og gav oss en evig trøst ("fortrøstningsfuldhed") og et godt håp i nåde".

Paraklētōs er bogstaveligt: "kaldet til ens side", dvs. til ens støtte eller undsætning; ordet er primært et verbalt adjektiv, og indikerer evne til, eller tilpasningsevne for, at give en sådan støtte.

Det blev anvendt ved domstolene til at betegne en juridisk assistent, forsvarer, eller advokat og derefter generelt en, der fremfører en andens sag, en forbeder eller en advokat, som anvendt i 1 Joh 2:1 vedr. Herren Jesus Kristus.

I bredeste forstand betyder det "en hjælper (en, der støtter eller kommer til undsætning), en talsmand".

Kristus *Selv* var en sådan "Hjælper eller Talsmand" for Sine egne disciple. Vi kan udlede dette som konsekvens af Hans ord, da Han talte om Helligånden i Johs 14:16:

"...Han [Faderen] skal give eder en anden Talsmand", hvor anden er *allos*: "en anden af samme slags" (nemlig og underforstået: "som Mig Selv"), og ikke det andet græske ord for "anden", nemlig *heteros*: "en *anderledes* anden").

I Johs 14:26; 15:26 og 16:7 ser vi, at vor Herre Jesus Kristus kalder Helligånden *Selv* for "Talsmanden".

"Talsmanden" eller "Trøster" (engelsk: "Comforter" eller "Consoler") svarer til navnet "*Menahem*" givet af hebræerne til Messias" (*Vine*; vores uddrag, redigering og eftertryk).

ischuros: "stærk, mægtig," beslægtet *med ischus* ["magt, styrke"]; i henhold til *Vine* anvendes ordet vedr.:

(a) personer:

- (1) Gud (Åb 18:8);
- (2) engle (Åb 5:2, 10:1, 18:21);
- (3) mænd (Matthæus 12:29 (to gange) og parallelle passager, Hebr 11:34; Åb 6:16 (i den bedste tekst), 19:18;
- (4) kirken i Korinth (1 Kor 4:10 hvor apostlen, ironisk nok, bebrejder dem deres uåndelige og selv-tilfredse tilstand);
- (5) af unge mænd i Kristus, åndeligt stærke gennem Guds ord, for at overvinde den onde (1 Joh 2,14);

(b) ting:

- (1) vind (Matt 14:30 - i nogle manuskripter)
- (2) hungersnød (Luk. 15:14);
- (3) ting i blot menneskelig vurdering (1 Kor 1,27);
- (4) Pauli breve (2 Kor 10,10);
- (5) Herrens gråd og tårer (Hebr 5:7);
- (6) trøst (Hebr 6:18);
- (7) stemme af en engel (Åb 18:2 (i den bedste tekst), nogle mss har *me gas* "stor");
- (8) Babylon (Åb 18:10);
- (9) Torden (Åb 19:6);

ischuroteros: "stærkere, mægtigere" (komparativ af *ischuros*) anvendes:

- Om Herren Jesus Kristus (Matt 3:11, Mark 1:7, Lukas 3:16);
- Om Guds 'svaghed' som mænd - uden forståelse - betragter det! (1 Kor 1:25).;
- Om en mand af fineste fysisk styrke (Lukas 11:22);
- I 1 Kor 10:22, i et retorisk spørgsmål, hvilket indebærer umuligheden af undslippe Guds jalousi, når den engang er vagt.
(*Vine*, vor uddrag, redigering og eftertryk)

Det HÅB, som fremholdes overfor disse hebraiske troende - dem Paulus så inderligt formanede at efterligne de Gamle Testaments hellige fra den udvalgte menighed, der betegnes som "*Ekklesia af de Førstefødte*" - det Håb bliver (som sagt så smukt) "*et anker for sjælen, både sikkert og fast*" og vedrører noget så stort, så tilsyneladende umuligt og så ekstraordinært fremragende, at ingen jøde nogensinde kunne have forestillet sig dette blive virkelighed:

"hvilket [håb] også går INDENFOR Forhænget"
(danske 1904 overs.)

[”Dette håb er et stærk og troværdig anker for vores sjæl. Det fører os gennem Forhænget ind i Guds inderste helligdom”. NLT (vores overs. fra engelsk)].

KUN ypperstepræsten – og under advarsel om øjeblikkelig død, hvis han ikke nøjagtigt fulgte instruktionerne i Moseloven i al dens varierede og mindste detaljer vedrørende påklædning og renselser - var den eneste af hele Israels folk, som havde lov til at gå ind i den inderste og mest hellige del af Tabernaklet (og senere Templet) indenfor Forhænget, hvor Pagtens Ark var placeret, med Keruberne og Nådestolen.
OG: ypperstepræsten var KUN tilladt således at gå ind i det Allerhelligste een gang om året.

Det er svært for os i dag virkeligt at værdsætte det overvældende omfang af, hvad Paulus siger her, og at formidle den enorme og chokerende effekt det ville have bibragt en dengang hebraisk troende jøde, der var "*nidkær for Loven*"; ("...hvor mangfoldige tusener det er blandt jødene som har tatt ved troen, og alle er de *nidkjære for loven*" - Acta 21:20).

I over 1500 år ville hver eneste søn og datter af Israel været blevet belært hver dag - fra barnsben af - om Moseloven. De fleste børn blev pålagt at lære hele Loven udenad, og levede senere hele deres liv omkring de forskellige årlige højtider og daglige lovbud, ritualer, renselser og ofringer i Tabernaklet og senere i Templet.

Hele historien vedrørende dette Guds udvalgte folk - triumfer og katastrofer, velsignelser og domme – centrerede sig omkring én grundlæggende befaling:

"Du skal IKKE ha andre guder FORUTEN MIG" (2 Mos 20:3).

Vor Herre Jesus Kristus sagde det således, da Han blev spurgt: "*Hvilket bud er det første [protos: første i rang, betydning, vigtighed] af alle?*".

"Jesus svarte ham [idet Han citerede fra 5 Mos 6:4-5]:

Det første er dette:

Hør, Israel! **Herren vår Gud, Herren er én,***

og du skal elske Herren din Gud av alt ditt hjerte og av all din sjel og av all din hu og av all din makt;

dette er det første bud".

(Mark 12:28-30; *Rotherham eftertryk*).

* [*"Hear, O Israel; The Lord our God is one Lord". The Companion Bible notes that in the Hebrew this reads:*

"Hear, O Israel, Jehovah (the Self and ever existing One) our Elohim is one Jehovah", where "one" is the Hebrew 'echad, a compound unity (Latin: unus) one made up of others: Genesis 1:5 (one of 7); 2:11 (one of 4); 2:21 (one of 24); 2:24 (one made up of two); 3:22 (one made up of the three); 49:16 (one of 12); Numbers 13:23 (one of a cluster). So Psalm 34:20 etc.

It is not yachiyd, which is (Latin) unicus, unique – a single or only one, and occurs only 12 times: Genesis 22:2 ("...thy son, thine only son Isaac...); Genesis 2:12,16; Judges 11:34; Psalm 22:20; 25:16; 35:17; 68:6; Proverbs 4:3; Jeremiah 6:26; Amos 8:10; Zechariah 12:10].

Hele Israels eksistens og Moseloven drejede sig omkring den absolutte HELLIGHED af Almægtige Gud - og de deraf følgende krav, at det *kun* var muligt at komme Gud nær i fuldstændig og streng overensstemmelse med Loven.

Og NU tilsiger apostlen Paulus så disse troende hebræere, at *de* kan gå igennem Forhængen ind i Guds inderste helligdom – det Allerhelligste!

Og dette er endda ikke engang det Allerhelligste i Helligdommen på jorden. MEN - de kan gå igennem Forhængen ind i det SANDE Allerhelligste i HIMMELEN"!

OG: Paulus ydermere tilsiger dem, at det er Den GUD Herren, Jehovah Selv, Som opfordrer dem, at de med "MÆGTIG Fortrøstningsfuldhed" skal gribe fat i dette storslåede håb.

Det er ikke overraskende, at mange ville vige tilbage fra i sandhed at fatte og gribe fat i dette håb: det var *for* stort, *for* utroeligt, *for* højt, *for* ufatteligt – på samme måde som Abraham blev sat foran et lignende ufatteligt og stort og utroeligt håb; MEN

"Abraham TRODDE Gud, og det blev regnet ham til rettfærdighet"

(Rom 4:3).

Ja, mere end det:

**“Abraham trodde Gud, og det blev regnet ham til rettfærdighet,
OG han blev kaldt GUDS VENN”**

(Jakobs 2:23).

[Det er heller ikke overraskende, at farisæerne og jøderne blev særdeles opbragte og anklagede Paulus: ”da...reiste jødene sig alle som en mot Paulus og førte ham for domstolen og sa: “Denne opvigler folk *til å dyrke Gud på annen vis enn Loven byder”* (Acta 18:13).

FOR: de forstod ikke, at Paulus tværtimod prædikede, hvordan sand tro på den opstandne Herre og Kristus - Israels Messias - *opfyldte* formålet med Loven.

I virkeligheden: det var også sjældent, at vor Herre Jesus Kristus stødte på nogen af de såkaldte lærere i loven (skriftkloge), farisæere, saddukæerne eller ældre - de teologiske og religiøse ledere dengang - som havde nogen sand forståelse af Skriften .

De "hverken kendte Skrifterne, ej heller Guds magt", og ej heller forstod de eller troede, at "Skriften ... vidner om MIG" og derfor troede de heller ikke hvad Moses skrev, men gjorde Guds ord *ugyldigt* ved deres traditioner (og - desværre – også vores egen dag beviser meget af det samme).

I Markus 12 berettes en sjælden lejlighed, hvor vor Herre blev bedt om at besvare et ærligt spørgsmål fra en Scribe (skriftklog), nemlig hvilket er det vigtigste bud (som citeret ovenfor).

Og da vor Herre Jesus Kristus havde svaret, da udviste denne særlige Scribe forståelse af hele formålet med Loven:

“Og den skriftlærde sa til Ham:

“I sannhet, Mester! med rette har Du sagt at Han er én, og at det ikke er nogen annen foruten Ham.

Og å elske Ham av alt sitt hjerte og av all sin forstand og av all sin sjel og av all sin makt, og å elske sin næste som sig selv, DET ER MERE ENN ALL BRENNOFFER OG SLAKTOFFER”.

Og da Jesus så at han svarte forstandig [*nounechōs*; bogstaveligt: "forstand-besiddelse" (*nous*, "forstand, forståelse"; med *echo* "at have") dvs. "klogt, intelligent"]

sa Han til ham: *“Du er ikke langt borte fra Guds rike”.*

(Mark 12: 32-34)].

Det HÅB - dette storslåede og (til en jøde i særdeleshed) næsten utrolige og mest vidunderlige håb, som Paulus åbenbarer her i Hebræerbrevet, havde som sit grundlag og var en realitet på grund af - *i sig selv* - en *meget enkel kendsgerning*:

“HVOR **Jesus** gikk inn som Forløper for oss, idet Han blev **“yppersteprest til evig tid efter Melkisedeks vis”** [citat fra Salme 110:4].

(Hebr 6:20, *Rotherham eftertryk*).

Men denne - tilsyneladende – *enkle* kendsgerning indeholder, som vi skal se, nogle af de dybeste sandheder i Skriften.

Håbet er *udelukkende* forbundet med og *forankret* i den Herre Jesus Kristus Som SELV er indgået i det inderste Allerhelligste i HIMMELEN "som en Forløber på vores vegne", HVORVED vor Herre Jesus Kristus vil:

"... bringe mange sønner til herlighed" (Hebr 2,10).

[Oswald Chambers – i sin "My utmost for His Highest" (1935) - har i noten til Lukas 24:26: "Burde ikke Kristus lide dette og indgå til sin Herlighed?" denne fine kommentar:

"Vor Herres kors er porten ind i Hans liv. Hans opstandelse betyder, at Han har magten til at formidle Sit liv til mig. Da jeg blev født igen, fik jeg livet i den opstandne Herre fra Jesus Selv.

Kristi opstandelses mål - His forudordnede formål - var at bringe "*mange sønner til herlighed*" (Hebr 2:10).

Opfyldelsen af Hans formål giver Ham ret til at gøre os sønner og døtre af Gud.

Vi har aldrig nøjagtig det samme forhold til Gud, som Guds Søn har, *men* vi er bragt af Sønnen til sønneskab.

Da vores Herre opstod fra de døde, opstod Han til et helt nyt liv - et liv Han aldrig havde levet *før* Han var Gud Inkarnet. Han opstod til et liv, der aldrig havde været før.

Og hvad Hans opstandelse betyder for os er, at vi er oprejst til Hans opstandne liv, ikke til vores gamle liv.

En dag vil vi have et legeme som Hans herlige legeme, men vi kan kende her og nu magten og effektiviteten af Hans opstandelse, og kan "*vandre i et nyt levned*" (Rom 6:4). Pauli beslutsomme formål var at "*kende Ham og Hans opstandelses kraft*".

(Filipperbrevet 3:10) – vores overs. fra engelsk]

OG: vor Herre Jesus Kristus gik igennem igennem Forhængen ind i det SANDE Allerhelligste i HIMMELEN, Han Som

"...blev YPPERSTEPREST til evig tid [*eis ton aiōna*: "til æonen"] efter Melkisedeks vis".

(Fortsættes)